

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครู โรงเรียนอนุบาลทับแก้ว

Priority Needs for Developing Entrepreneurial Mindset of Tubkaew Kindergarten School Teachers

¹ดาริญ รัชตะกุลธำรง ²นันทรัตน์ เจริญกุล

¹Darin Ratchatakulthumrong ²Nuntarat Charoenkul

^{1,2}คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{1,2}Faculty of Education, Chulalongkorn University

¹Corresponding author, e-mail: 6780060227@student.chula.ac.th

Received July 11, 2026; Revised July 13, 2026; Accepted: August 25, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัยคือโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ข้อมูลวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และใช้การแจกแจงความถี่เพื่อแสดงแนวโน้มของประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึง ผลการวิจัยพบว่าครูมีความตั้งใจในการพัฒนาตนเองและนักเรียน ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และกิจกรรมที่หลากหลาย รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้สื่อ วัสดุ และทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูมุ่งเน้นองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย และความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายเป็นองค์ประกอบที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงมากที่สุด สะท้อนว่าเป้าหมายในการปฏิบัติงานของครูบางส่วนยังมีลักษณะเป็นการรับทิศทางการบริหารมากกว่าการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเองและนักเรียนอย่างเป็นระบบ ส่วนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นองค์ประกอบที่กล่าวถึงรองลงมา สะท้อนว่าครูยังควรได้รับการส่งเสริมให้เปิดรับแนวคิดใหม่ กล้าริเริ่ม ทดลอง และปรับเปลี่ยนวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความแตกต่างของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ กลไกการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง และการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงและการสะท้อนคิด เพื่อสนับสนุนการพัฒนากรอบความคิดของครูอย่างต่อเนื่อง อันจะเป็น

ประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในระยะยาว

คำสำคัญ: กรอบความคิดผู้ประกอบการ; การพัฒนาครู; การศึกษาปฐมวัย

Abstract

This research article aimed to study the priority needs for developing the entrepreneurial mindset of Tubkaew Kindergarten School teachers. The study employed a qualitative research methodology. The research site was Tubkaew Kindergarten School. The key informants were one school director and seven teachers, totaling eight participants. They were selected through purposive selection based on their roles related to school administration and learning experience provision. The instrument for collecting data was a semi-structured interview form. Data were analyzed using content analysis, and frequency distribution was used to indicate the trends of issues mentioned by the key informants. The research results revealed that teachers demonstrated commitment to developing themselves and learners, recognized the importance of learning experience provision that promotes early childhood development through play, hands-on learning, and diverse activities, and were able to appropriately apply available materials and resources to support children's learning. However, the priority needs for developing teachers' entrepreneurial mindset focused on two key components: goal orientation and creativity and innovation. Goal orientation was the most frequently mentioned component. The findings reflected that some teachers' work goals were still mainly directed by the school director rather than being systematically set by teachers themselves for their own professional development and learner development. Therefore, teachers should be supported in developing confidence in setting goals, monitoring learners' development, and continuously driving their professional growth. Creativity and innovation were the second most frequently mentioned component. The findings showed that teachers had a foundation in creatively using available resources but still needed support in being open to new ideas, taking initiative, experimenting, and adapting learning experience provision to suit young children's development and individual differences. Important development mechanisms included professional learning communities, coaching and mentoring, and hands-on workshops with practice and reflection. These mechanisms can support collaborative learning, feedback, and continuous development of teachers' entrepreneurial mindset, which can contribute to enhancing the quality of learning

experience provision and promoting early childhood development in alignment with the school context in the long term.

Keywords: Entrepreneurial Mindset; Teacher Development; Early Childhood Education

บทนำ

ในปัจจุบันระบบการศึกษาของประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และโครงสร้างประชากร โดยเฉพาะแนวโน้มจำนวนประชากรวัยเรียนที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของสถานศึกษา (เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ, 2567) สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กที่ต้องปรับตัวภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากร งบประมาณ และความคาดหวังของผู้ปกครองที่เพิ่มสูงขึ้น ภายใต้บริบทดังกล่าว การพัฒนาครูจึงเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในการออกแบบและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในระยะยาว

แนวโน้มการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และความสามารถในการสร้างคุณค่าใหม่ ในระดับนโยบายของประเทศไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในโลกยุคใหม่ ขณะที่แนวคิดการศึกษาความเป็นผู้ประกอบการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสร้างคุณค่าแก่ตนเอง ผู้อื่น และสังคม ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเตรียมผู้เรียนเพื่อประกอบธุรกิจเท่านั้น (Lackéus, 2015) ในอีกมิติหนึ่ง กรอบความคิดผู้ประกอบการเป็นฐานสำคัญที่ช่วยให้บุคคลมองเห็นโอกาส ปรับตัว และลงมือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ภายใต้ความไม่แน่นอน (Kuratko et al., 2021)

การพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการจึงมิได้ขึ้นอยู่กับเพียงการถ่ายทอดความรู้หรือการฝึกทักษะเท่านั้น หากแต่มีรากฐานสำคัญอยู่ที่กรอบความคิดผู้ประกอบการ (entrepreneurial mindset) ซึ่งเป็นรูปแบบของความคิด ความเชื่อ และทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อการมองเห็นโอกาส การตัดสินใจ และการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (Baggen et al., 2022) ในบริบทของประเทศไทย ประเมศวร์ ชรอยนุช (2565) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของกรอบความคิดผู้ประกอบการ เช่น ความมุ่งมั่นตั้งใจ การกล้าเสี่ยง ภาวะผู้นำตนเอง ความยืดหยุ่น และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งสะท้อนว่ากรอบความคิดดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อพฤติกรรมการริเริ่ม การปรับตัว และการสร้างสรรค์นวัตกรรมในการทำงาน

ในบริบททางการศึกษา ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการออกแบบและจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรง ครูที่มีกรอบความคิดผู้ประกอบการย่อมสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้อย่างมีความหมาย สำหรับระดับปฐมวัย ความสำคัญดังกล่าวยิ่งเด่นชัด เนื่องจากปฐมวัยเป็นช่วงวัยสำคัญของการวางรากฐานด้านความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการกำกับตนเอง โดยการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพมีส่วนสำคัญต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในระยะยาว (OECD, 2017) นอกจากนี้ เจตคติและ

คุณลักษณะเชิงผู้ประกอบการสามารถส่งเสริมได้ตั้งแต่วัยเด็กผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย (Chojak, 2024) ดังนั้น ครูปฐมวัยจึงจำเป็นต้องมีกรอบความคิดที่เอื้อต่อการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กกล้าคิด กล้าลง และเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม จากสภาพการณ์จริงพบว่า ครูจำนวนไม่น้อยยังมีข้อจำกัดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงนวัตกรรม ขาดความมั่นใจในการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้ และยังยึดติดกับรูปแบบการสอนหรือกิจกรรมแบบเดิม (นันทิชา ตุ่นวิชัย, 2564) ข้อจำกัดดังกล่าวสะท้อนว่า การพัฒนาครูไม่ควรมุ่งเพียงการเพิ่มพูนความรู้หรือทักษะเชิงเทคนิคเท่านั้น แต่ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเชื่อ ทศนคติ และวิธีคิดที่ทำให้ครูสามารถกำหนดเป้าหมาย เปิดรับแนวคิดใหม่ กล้าริเริ่ม และปรับเปลี่ยนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนได้

โรงเรียนอนุบาลทับแก้วเป็นโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัยที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-based Learning) และการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน (โรงเรียนอนุบาลทับแก้ว, 2567) แนวทางดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยครูที่สามารถออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพัฒนาการ ความสนใจ และความแตกต่างของเด็ก รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้สื่อ วัสดุ และทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างสร้างสรรค์ บริบทของโรงเรียนดังกล่าวจึงสะท้อนความจำเป็นในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารอบความคิดผู้ประกอบการของครูอย่างเป็นระบบ

ด้วยเหตุนี้ บทความวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว โดยมุ่งทำความเข้าใจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และประเด็นสำคัญที่ครูควรได้รับการพัฒนาในด้านกรอบความคิดผู้ประกอบการ บทความนี้จะนำเสนอที่มาของปัญหา แนวคิดสำคัญ ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น และข้อเสนอเชิงพัฒนาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครู การยกระดับคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนอนุบาลทับแก้ว ประชากรในการวิจัย คือ บุคลากรโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว จำนวน 22 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 7 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว รวมทั้งคัดเลือกครูให้ครอบคลุมตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนารอบความคิดผู้ประกอบการของครูอย่างรอบด้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้สำหรับศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล และส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครู โดยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดกรอบความคิดผู้ประกอบการ กรอบความคิดผู้ประกอบการของครู เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู เครื่องมือได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ด้านกรอบความคิดผู้ประกอบการหรือความเป็นผู้ประกอบการ และด้านการศึกษาปฐมวัย โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงภาษา ความชัดเจน และความครอบคลุมของข้อคำถามก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ 2 ส่วน ได้แก่ 1) การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรอบความคิดผู้ประกอบการ กรอบความคิดผู้ประกอบการของครู และการพัฒนาครูและ 2) การสัมภาษณ์รายบุคคลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2569 โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอความยินยอมในการให้ข้อมูล และรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลด้วยการใช้รหัสแทนชื่อจริง

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้การวิเคราะห์เอกสาร โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์สาระสำคัญ แล้วนำเสนอในลักษณะการบรรยายเชิงพรรณนา ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยถอดความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ อ่านทบทวน จัดกลุ่มประเด็นตามองค์ประกอบของกรอบความคิดผู้ประกอบการของครู และสรุปความถี่ของประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึง เพื่อนำไปสู่การสรุปความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ เพื่อแสดงแนวโน้มของประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึง ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว ผลการวิจัยสามารถนำเสนอได้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2) ความต้องการจำเป็นตามองค์ประกอบของกรอบความคิดผู้ประกอบการของครูและ 3) ความต้องการจำเป็นตามองค์ประกอบของการพัฒนากรอบความคิดของครู ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 7 คน ทั้งหมดเป็นเพศหญิง โดยมีช่วงอายุตั้งแต่ต่ำกว่า 30 ปี ถึง 50 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงถึงระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์ในการบริหารหรือการสอนตั้งแต่ 5-30 ปี ผู้ให้ข้อมูลครอบคลุมบทบาทสำคัญของโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่าย

ประกันคุณภาพ ครูประจำชั้น ครูผู้ช่วย และครูกิจกรรมเสริมพิเศษ สะท้อนให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์และบทบาทที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหาร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนในบริบทของโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว

2) ความต้องการจำเป็นของกรอบความคิดผู้ประกอบการของครู ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารอบความคิดผู้ประกอบการของครูสะท้อนจากประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวถึง โดยสามารถสรุปตามองค์ประกอบของกรอบความคิดผู้ประกอบการของครูได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความถี่ของผู้ให้ข้อมูลที่กล่าวถึงองค์ประกอบของกรอบความคิดผู้ประกอบการของครู

องค์ประกอบกรอบความคิดผู้ประกอบการ	ความถี่ของผู้ให้ข้อมูล (N=8)		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1. ความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย	1	7	8
2. ความตื่นตัวต่อโอกาส	1	3	4
3. ความกล้าเสี่ยง	-	4	4
4. ความยืดหยุ่นและปรับตัว	1	4	5
5. ภาวะผู้นำตนเอง	1	3	4
6. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	1	6	7

จากตารางที่ 1 พบว่า องค์ประกอบของกรอบความคิดผู้ประกอบการของครูที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงมากที่สุด คือ ความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย โดยมีผู้กล่าวถึงครบทั้ง 8 คน รองลงมา คือ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีผู้กล่าวถึง 7 คน ส่วนองค์ประกอบอื่น ได้แก่ ความยืดหยุ่นและปรับตัว ความตื่นตัวต่อโอกาส ความกล้าเสี่ยง และภาวะผู้นำตนเอง ถูกกล่าวถึงในระดับรองลงมา ผลดังกล่าวสะท้อนว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้วมีประเด็นสำคัญอยู่ที่การพัฒนาความเชื่อ ความมั่นใจ และวิธีคิดของครูใน 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย และความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ด้านความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย พบว่า ครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้วให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนและการปฏิบัติงาน โดยมีความตั้งใจให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการตามวัยและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สะท้อนว่า เป้าหมายในการปฏิบัติงานของครูบางส่วนยังมีลักษณะเป็นการรับทิศทางจากผู้บริหาร มากกว่าการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเองและผู้เรียนด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูบางส่วนยังขาดความชัดเจนในการเชื่อมโยงเป้าหมายของกิจกรรมกับผลลัพธ์ของผู้เรียน รวมทั้งการติดตามและสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ความต้องการจำเป็นในองค์ประกอบนี้ คือ การส่งเสริมให้ครูมีความเชื่อมั่นในการกำหนดเป้าหมายด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม พบว่า ครูมีพื้นฐานในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการประยุกต์ใช้สื่อ วัสดุ และทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียนเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ยังสะท้อนว่า ครูบางส่วนยังมีข้อจำกัดด้านความมั่นใจในการริเริ่มหรือทดลองแนวทางใหม่ และยังมีแนวโน้มยึดติดกับรูปแบบกิจกรรมเดิมหรือการ

นำเสนอแนวคิดจากภายนอกมากกว่าการพัฒนาแนวทางจากประสบการณ์การทำงานของตนเอง ดังนั้น ความต้องการจำเป็นในองค์ประกอบนี้ คือ การส่งเสริมให้ครูเปิดรับแนวคิดใหม่ กล้าคิด กล้าทดลอง และสามารถออกแบบหรือปรับเปลี่ยนวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้หลากหลายเหมาะสมกับพัฒนาการ ความสนใจ และความแตกต่างของเด็กปฐมวัย

3) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครู ผู้ให้ข้อมูลยังสะท้อนประเด็นเกี่ยวกับกลไกที่ควรใช้สนับสนุนการพัฒนารอบความคิดของครู โดยสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความถี่ของผู้ให้ข้อมูลที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนาครู

องค์ประกอบการพัฒนาครู	ความถี่ของผู้ให้ข้อมูล		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1.เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง	-	3	3
2.การโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง	1	4	5
3.ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	1	5	6

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์ประกอบการพัฒนารอบความคิดของครูที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงมากที่สุด คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีผู้กล่าวถึง 6 คน รองลงมา คือ การโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง มีผู้กล่าวถึง 5 คน และ การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง มีผู้กล่าวถึง 3 คน ผลดังกล่าวสะท้อนว่า การพัฒนารอบความคิดผู้ประกอบกรของครูไม่ควรดำเนินในลักษณะการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้เพียงครั้งเดียว แต่ควรมีกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับคำแนะนำ ทดลองปฏิบัติ และสะท้อนผลจากประสบการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง

ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า โรงเรียนอนุบาลทับแก้วมีการประชุมและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างครูอยู่แล้ว แต่ยังมีลักษณะเป็นการประชุมเพื่อสื่อสารข้อมูลและติดตามงานเป็นหลัก มากกว่าการเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่า หากโรงเรียนสามารถพัฒนาการประชุมให้เป็นพื้นที่สำหรับแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิเคราะห์ปัญหา และสะท้อนผลจากการปฏิบัติงานจริง จะช่วยให้ครูเปิดรับแนวคิดใหม่ เรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน และพัฒนาวิธีคิดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ด้านการโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง พบว่า โรงเรียนมีการให้คำแนะนำและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นลักษณะไม่เป็นทางการและขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า การมีระบบการโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยงที่ชัดเจนจะช่วยให้ครูได้รับคำแนะนำ ข้อมูลย้อนกลับ และการสะท้อนผลจากการปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยเสริมความมั่นใจในการตัดสินใจ กล้าคิด กล้าทดลอง และปรับเปลี่ยนวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลยังสะท้อนว่าการพัฒนาครูควรมีรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ลงมือปฏิบัติจริง และสะท้อนคิดจากประสบการณ์ของตนเอง มากกว่าการรับฟังความรู้ในลักษณะการบรรยายเพียงอย่างเดียว โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการควรดำเนินควบคู่กับการติดตาม การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้ครูสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนารอบความคิดของตนเองได้จริง

โดยสรุปผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้วประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) องค์ประกอบของกรอบความคิดผู้ประกอบการที่ควรได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย และความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมและ 2) กลไกการพัฒนากรอบความคิดของครู ได้แก่ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ซึ่งควรใช้เป็นระบบสนับสนุนเพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความเชื่อ ความมั่นใจ และวิถีคิดของตนเอง และเชื่อมโยงกรอบความคิดผู้ประกอบการไปสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยและบริบทของสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้วมุ่งเน้นองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย และความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายเป็นองค์ประกอบที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้วมีความตั้งใจในการพัฒนาผู้เรียนและให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานอยู่แล้ว แต่เป้าหมายในการทำงานของครูบางส่วนยังมีลักษณะเป็นการรับทิศทางจากผู้บริหารมากกว่าการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเองและผู้เรียนด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ผลดังกล่าวสะท้อนว่า ความต้องการจำเป็นในประเด็นนี้มิได้อยู่ที่การทำให้ครูมีเป้าหมายในการทำงานเท่านั้น แต่อยู่ที่การพัฒนาให้ครูมีความเชื่อมั่นในการกำหนดเป้าหมาย มองตนเองเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนา และสามารถเชื่อมโยงเป้าหมายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กับพัฒนาการของผู้เรียนได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกรอบความคิดผู้ประกอบการที่เน้นความคิด ความเชื่อ และทัศนคติที่มีผลต่อการมองเห็นโอกาส การตัดสินใจ และการลงมือปฏิบัติภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (Baggen et al., 2022) อีกทั้งสอดคล้องกับการสังเคราะห์องค์ประกอบกรอบความคิดผู้ประกอบการที่ระบุว่า ความมุ่งมั่นตั้งใจ แรงบันดาลใจสู่เป้าหมาย และภาวะผู้นำตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เอื้อต่อพฤติกรรมเชิงผู้ประกอบการ (ปรเมศวร์ ชรอยนุช, 2565)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่าความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เป็นองค์ประกอบที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงรองลงมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีพื้นฐานในการประยุกต์ใช้สื่อ วัสดุ และทรัพยากรที่มีอยู่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แต่ยังมีข้อจำกัดด้านความมั่นใจในการริเริ่ม ทดลอง และปรับเปลี่ยนวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ ผลดังกล่าวสะท้อนว่า ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในบริบทของกรอบความคิดผู้ประกอบการของครู มิได้หมายถึงเพียงการผลิตสื่อหรือกิจกรรมใหม่เท่านั้น แต่หมายถึงการมีท่าทีเปิดรับแนวคิดใหม่ กล้าทดลอง และเชื่อว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้ ประเด็นนี้สอดคล้องกับกรอบสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการที่ให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ การใช้ทรัพยากร และการลงมือปฏิบัติเพื่อสร้างคุณค่าใหม่ (Bacigalupo et al., 2016) และสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าครูที่มีกรอบความคิดผู้ประกอบการสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิด ลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้อย่างมีความหมาย ดังนั้น การพัฒนาครูในประเด็นนี้จึงควรมุ่ง

เสริมสร้างความมั่นใจในการริเริ่มและทดลองแนวทางใหม่ มากกว่าการมุ่งให้ครูทำกิจกรรมหรือผลิตสื่อใหม่เพียงอย่างเดียว

ในด้านการพัฒนาครู ผลการวิจัยพบว่า กลไกที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึง ได้แก่ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง และการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง และการสะท้อนคิด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนากรอบความคิดเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ทักษะคิด และวิธีคิดของครู จึงไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากการรับความรู้หรือการอบรมเพียงครั้งเดียว แต่ควรอาศัยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การได้รับข้อมูลย้อนกลับ และการสะท้อนผลจากประสบการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นความต่อเนื่อง การเชื่อมโยงกับบริบทการทำงานจริง ให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา และการนำผลการเรียนรู้ไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน (Darling-Hammond et al., 2017) ดังนั้น กลไกการพัฒนาดังกล่าวจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ครูสามารถนำกรอบความคิดผู้ประกอบการไปสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยและบริบทของสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย Chatgpt. (2026)

<https://chatgpt.com/c/6a546794-b9e0-83ec-8071-2fa324735ae8>

จากภาพที่ 2 สะท้อนให้เห็นว่าองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ กรอบความคิดผู้ประกอบการของครู และกลไกการพัฒนาครู โดยองค์ประกอบของกรอบความคิดผู้ประกอบการที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงมากที่สุด คือ ความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย รองลงมา คือ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และความยืดหยุ่นและปรับตัว ตามลำดับ องค์ความรู้นี้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูควรมุ่งเสริมสร้างความเชื่อ ทักษะคิด และความมั่นใจ

ของครู โดยเฉพาะการมองตนเองเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนา การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเอง และผู้เรียนอย่างมีทิศทาง และการเปิดรับแนวคิดใหม่เพื่อปรับเปลี่ยนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ขณะเดียวกัน การพัฒนาดังกล่าวควรมีกลไกสนับสนุน ได้แก่ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง เพื่อส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับคำแนะนำ ลงมือปฏิบัติ และสะท้อนคิดจากประสบการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง อันจะช่วยเชื่อมโยงกรอบความคิดผู้ประกอบการของครูไปสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยและบริบทของสถานศึกษา

สรุป

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูโรงเรียนอนุบาลทับแก้ว ควรมุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย ควบคู่กับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงและการสะท้อนคิด เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครู เพื่อให้ครูสามารถกำหนดเป้าหมายการทำงานได้ชัดเจน กล้าคิดและทดลองวิธีการใหม่ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. โรงเรียนอนุบาลทับแก้ว ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาครู โดยมุ่งส่งเสริมให้ครูสามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเองและผู้เรียนได้อย่างชัดเจน รวมทั้งนำเป้าหมายดังกล่าวไปใช้ในการออกแบบกิจกรรม สื่อ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2. โรงเรียนอนุบาลทับแก้ว ควรพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาครู โดยเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนปัญหาจากการจัดการเรียนรู้จริง และร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงกิจกรรมหรือสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. โรงเรียนอนุบาลทับแก้ว ควรจัดระบบการโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยงให้ชัดเจน โดยให้ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย หรือครูที่มีประสบการณ์ช่วยให้คำแนะนำ ติดตาม และสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครู เพื่อส่งเสริมให้ครูกล้าคิด กล้าลง และสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบองค์ความรู้เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครู ที่สำคัญ คือ ครูควรได้รับการพัฒนาด้านความมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย ควบคู่กับความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการ

วางแผนพัฒนาครูในสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยควรให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเองและผู้อื่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการโค้ชหรือการเป็นพี่เลี้ยงอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของครูปฐมวัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ. (2567). *บทความพิเศษ ศศินทร์ จุฬาฯ: ส่องการศึกษาไทยในยุคที่เด็กเกิดน้อย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิชา ตุ่นวิชัย. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. (*การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรเมศวร์ ชรอยนุช. (2565). นวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่การพัฒนากรอบความคิดผู้ประกอบการของนักเรียนมัธยมศึกษา. (*วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา*). บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- โรงเรียนอนุบาลทับแก้ว. (2567). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2567*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนอนุบาลทับแก้ว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). *แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ และกรณีศึกษาจากต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Bacigalupo, M., et al. (2016). *EntreComp: The entrepreneurship competence framework*. Publications Office of the European Union.
- Baggen, Y., et al. (2022). Making entrepreneurship education available to all: Design principles for educational programs stimulating an entrepreneurial mindset. *Entrepreneurship Education and Pedagogy*, 5(3), 347-374.
- Chojak, M. (2024). Shaping Entrepreneurial Attitudes among Young Children on the Basis of the “Entrepreneurial Kids” International Project. *Education sciences*, 14(1), 74-89.
- Darling-Hammond, L., et al. (2017). *Effective teacher professional development*. Learning Policy Institute.
- Kuratko, D. F., et al. (2021). Unraveling the entrepreneurial mindset. *Small Business Economics*, 57(4), 1681-1691.
- Lackéus, M. (2015). *Entrepreneurship in education: What, why, when, how* (Vol. 6). Paris: OECD publishing Paris.

OECD. (2017). *Starting strong 2017: Key OECD indicators on early childhood education and care*. Paris: OECD Publications Centre.

